

lige med den mægtige Fjende, uden at benytte de Hjælpemidler, som Natur og Kunst have anvist. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at en Landgang nutilbogs er meget lettere at udføre end tidligere, hvilket naturligt har forskjelligte Aarsager. Ved Hjælp af Dampkraften kan en Escadre med Landgangstroppe med Lethed bevæge sig fra eet Sted til et andet, og altsaa lettere overraske den forsvarende Modstander, der skal forebygge Landgangen. Ved Skiffslets større Rækkeevne er det muligt at bestytte Landgangen ganske anderledes end tidligere og saaledes ved en Landgang seie Modstanderne bort paa et meget betydeligt Terrain. Fremdeles maa jeg gjøre opmærksom paa, at vor maritime Modstandsevne jo er aftagen eller aftager Dag for Dag. Naar jeg siger: aftager, saa er dette at forstaae paa to Maader: enten at den virkelig formindskes, eller at Modstanderens tillager, og dette er jo Tilfældet, da vi vide, at vor Dødsfjendes Bestræbelser hovedsagelig gaae ud paa at forsøge de Angrebsmidler tilføes, som han allerede har, saameget som muligt, og jeg frygter for, at det ikke vil vare meget længe, før det er kommet dertil, at vi i denne Henseende blive ham underlegne. Der- som i Aaret 1658, da Danmark laa indenfor Kjøbenhavns Volde, Hovedstaden var bleven tagen, saa var Landet useilbarligt blevet en svensk Provinds; de mulige Følger deraf skal jeg lade henstaae, thi dem kan Ingen ubthye, men at dette var blevet Danmarks Skæbne troer jeg ikke der kan være mindste Tvivl om. At det er den høitærede Krigsministers Hensigt aldeles at opgive det fortificatoriske Forsvar tillands, see vi ogsaa af den Bestemmelse, at Citabellets Fæstningsværker imod Landfiden, det vil sige imod Kjøbenhavn, skulle kunne for- andres, thi da vil Citabellet jo ikke kunne gjøre nogen Modstand, isald det skulde lykkes en Fjende at sætte sig i Besiddelse af Hoved- staden, hvilket dog oprindeligt er Citabellets Hovedbestemmelse. Hvad Christianshavns Fæst- ningsværker angaaer, da skal jeg være meget villig til at indrømme, hvad den høitærede Krigsminister httrede. Der er ganske vist udenfor Christianshavns Fæstningsværker ikke den Trang til Behyggelse, som udenfor Kjøben- havns, og at disse Fæstningsværker derfor

kunne henstaae for det Første, maastee indtil senere indtræffende Begivenheder, og at man da kan gjøre med dem, hvad man vil, er en Tanke, som jeg ikke kan andet end tiltræde. — Hvad derimod Lovforslagets meest omtvistede Punkt angaaer, maa jeg være af den samme Mening som den, jeg udtalte i 1861. Jeg veed vel, at Spørgsmaalet dengang var noget anderledes, og ikke saa lidet forskjelligt fra dette. Regeringen forlanger et Bederlag for Afløsningen af de Servituter, der hvile paa Grunden indenfor Sørerne, og som bleve paa- lagte af en Aarsag, som nu ikke mere eksisterer. Den høitærede Krigsminister har rigtignok httret, at denne Erstatning i sin Tid var rundeligt given; men, hvor rundelig den var, have vi hørt af Rescriptet af Ake Juni 1661, der blev oplæst af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville), og senere er det omtalt af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad). Nei, denne Erstatning var saa ringe, at, som sagt, Kongen selv i det nævnte Rescript sagde, at det „nogenledes“ skulde være en Erstatning. Vi maae ogsaa tage Hensyn til, at, naar der dengang anvistes de indenfor Sørerne Boende en Plads længere ude, paa den gamle Labegaards- mark, saa var dette ikke det Samme som, om noget Eignende stete i dette Dieblit; det var et langt større Tab dengang, end det nu vilde være, paa Grund af Byens Udvidelse, og forbi Communicationsmidlerne og alle mulige andre Forhold dengang vare aldeles forskjellige fra de nu bestaaende. Den høitærede Minister httrede ogsaa, at indenfor den nuværende Demarca- tionslinie have Servituterne stedse paahvilet Eiendommene, og at man udenfor denne Linie flere Gange havde flyttet Demarcationslinien frem og tilbage. Ganske vist, men fordi Ser- vituterne naafabeligt have hvilet paa de Sub- vaanere, som eie Grundene indenfor Demarca- tionslinien, — der i Forbigaaende sagt, paa Tidt nær er den samme som den, der blev bragt i 1661 —, deraf synes det mig ikke, at det med Rimelighed og Billighed fremgaaer, at disse Eiere derfor skulde være pligtige til at afløse dem med et Pengebeløb. Det var i Kraft af Fæstningsværkeres Betydning, i Kraft af deres Anvendelse, paa Grund af den Rytte,